

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie dotyczącej r. pr. J. T., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej 6 sierpnia 2024 r., na posiedzeniu bez udziału stron, wniosku obwinionej r. pr. J. T. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 100/24, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

postanowił:

nie uwzględnić wniosku r. pr. J. T. o wyłączenie SSN Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 100/24.

UZASADNIENIE

Pismem z 1 lipca 2024 r. obwiniona r. pr. J. T. wniosła na podstawie art. 40 k.p.k. oraz art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej w zw. z art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i art. 19 ust. 1 TUE, o wyłączenie SSN Marka Dobrowolskiego od rozpoznania wniosku obwinionej z 27 maja 2024 r. o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od rozpoznania sprawy o sygn. I ZO 67/24, z uwagi na zaistnienie okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego w sprawie.

Argumentacja wniosku dotyczyła zasadniczo okoliczności powołania SSN Marka Dobrowolskiego na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Wnioskodawczyni wskazała, że SSN Marek Dobrowolski orzekając w sprawie o sygn. I ZO 100/24, rozstrzygałby kwestie prawne i zgłoszone zarzuty proceduralne, które w istocie dotyczą także jego samego, zważywszy na sposób jego powołania na stanowisko Sędziego SN w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Obwiniona r. pr. J. T. wskazała, że wadliwość powołań za pośrednictwem „neo-KRS”, dotyczy w świetle orzeczeń Sądu Najwyższego, jak też TSUE i ETPCz powołania wszystkich tzw. „neo-sędziów” nie tylko do obu Izb SN ale także do pozostałych Izb SN i na stanowiska sędziowskie w sądach powszechnych. Obwiniona podała, że nie składa wniosku w trybie art. 41 § 1 k.p.k. z uwagi na stricte wadliwości formalne, instytucjonalne powołania sędziego SN Marka Dobrowolskiego, ale wskazując na istnienie opisanych okoliczności mających przedmiotowo-podmiotowy związek z zarzutami zgłoszonymi w sprawach o sygn. akt II 17/24 w zw. z sygn. II DK 58/21 ZSG 1/23, jest tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w przedmiotowej sprawie, poprzez naruszenie zasady „*nemo iudex in re sua*”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Dobrowolskiego nie jest zasadny.

Wątpliwości co do bezstronności sędziego, wyznaczonego do składu orzekającego, w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od rozpoznania sprawy o sygn. I ZO 67/24, wnioskodawczyni upatrywała w okoliczności powołania SSN Marka Dobrowolskiego na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). W tym aspekcie dostrzegała okoliczność naruszenia przez SSN Marka Dobrowolskiego

zasady „*nemo iudex in causa sua*”, w sytuacji orzekania przez niego w sprawie o sygn. I ZO 100/24.

W tym miejscu należy przypomnieć, że ustawa stanowi, iż „*Niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości*” – art. 29 § 3 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym. Natomiast art. 29 § 4 cytowanej ustawy stanowi, że: „*okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności*”.

Wnioskodawczyni nie przywołała innej argumentacji, pozwalającej na jej ocenę przez Sąd w kontekście przepisu art. 41 § 1 k.p.k., który stanowi, że: „*sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie*”.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 23 stycznia 2022 r., sygn. P 10/19, orzekł:

1. Art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.) w zakresie, w jakim za przesłankę mogącą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie uznaje jakąkolwiek okoliczność odnoszącą się do procedury powoływania tego sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu, jest niezgodny z: a) art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

2. Art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1904) w związku z art. 49 § 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim za przesłankę wyłączenia sędziego z orzekania uznaje okoliczność, że obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym, na podstawie którego rozpoczyna się proces nominacyjny sędziów, stanowi akt wymagający dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów (kontrasygnaty), a konsekwencją jego braku jest wątpliwość co do bezstronności sędziego powołanego do pełnienia urzędu w procedurze nominacyjnej rozpoczętej takim obwieszczeniem, jest

niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 2 oraz art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

3. Art. 1 w związku z art. 82 § 1 i art. 86, art. 87, art. 88 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym w zakresie, w jakim stanowi normatywną podstawę rozstrzygania przez Sąd Najwyższy o statusie osoby powołanej do sprawowania urzędu na stanowisku sędziego, w tym sędziego Sądu Najwyższego, i wynikających z tego uprawnieniach takiego sędziego oraz związanej z tym statusem skuteczności czynności sądu dokonanej z udziałem tej osoby, jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 10, art. 144 ust. 3 pkt 17 i art. 183 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Wprawdzie wyrok Trybunału dotyczy art. 49 k.p.c., jednak pozwala stwierdzić, że przedstawiona w nim wykładnia prawa rozciąga się również na problem stosowania art. 41 § 1 k.p.k. ze względu na zbieżną podstawę oceny dopuszczalności wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy na wniosek (*iudex suspectus*).

Wskazać również należy na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2020 r., sygn. akt P 13/19, w którym orzeczono, że:

Art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu podniesienia okoliczności wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Oznacza to, że ustrój i postępowanie przed sądami należą do ustawodawcy – art. 176 ust. 2 Konstytucji RP. W tym zakresie decyduje zatem ustawa i polskie prawo (zob. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., P 7/20, z 7 października 2021 r., K 3/21, z 24 listopada 2021 r., K 6/21, z 10 marca 2022 r., K 7/21, z 11 grudnia 2023 r., Kp 1/23).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji.

[SOP]

[ms]

